

1. Hafta

Metin eklemek için tıklayın

Gayrimaddi Mülkiyet Kavramının Hukuk Düzenindeki Yeri

Hukukta haklar: Kamu hukukundan doğan haklar ve özel hukuktan doğan haklar olarak ikiye ayrılır.

Özel hukuktan doğan haklar: mutlak haklar ve nispi haklar olarak ikiye ayrılır.

Mutlak haklar: malvarlığı hakları ve şahısvarlığı hakları olarak ayrılmaktadır.

Malvarlığı hakları da: maddi varlıklar üzerindeki haklar ve maddi nitelikte olmayan varlıklar üzerindeki haklar (gayrimaddi mülkiyet) şeklinde sınıflandırmaktadır.

Bkz. Kılıçoğlu, Ahmet: Sınai Haklarla Karşılaştırmalı Fikri Haklar, 3. Baskı, Ankara: Turhan 2017, s. 491.

Gayrimaddi Mülkiyet

Gayrimaddi malvarlığı üzerindeki haklar:

- a) fikri mülkiyet (telif hakları: eser üzerindeki hakları)
- b) sınai mülkiyet şeklinde ikiye ayrılmaktadır.

Söz konusu ayırım tarihi sebeplere dayanmaktadır. Fikri mülkiyet (telif) hakları 1886 tarihli Bern Sözleşmesi ile, sınai mülkiyet hakları ise 1883 tarihli Paris Sözleşmesi ile uluslararası korumaya kavuşmuştur.

Sınai Mülkiyet Haklarının Başlıca Özellikleri

- Hak sahibine, tekel niteliğinde mutlak haklar sağlar.
- Maddi varlığa sahip değildir, soyuttur.
- Üzerinde somutlaştığı eşyadan bağımsız hukuki niteliği vardır: ayrı hukuki rejimlere tâbidirler.
- Kural olarak süreyle sınırlı koruma sağlar.
- Tescil ile sui generis koruma kazanır.
- Ülkesellik ilkesi uyarınca sadece tescil edildiği ülke sınırları içinde korunur.
- Hukuki işlemlere konu olabilir (kural olarak)
- İhtisas mahkemeleri görevlidir.
-

Sınai Mülkiyet Hakları

- Sınai mülkiyet hakları, temel olarak 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda düzenlenmektedir (RG. 10.01.2017, S. 29944).
- Her ne kadar başlığı «Sınai Mülkiyet Kanunu» ise de, tüm sınai mülkiyet hakları bu kanunda düzenlenmemektedir.

Örneğin:

- alan adları,
- entegre devre topografyaları,
- ıslahçı hakkı, bu Kanun'da düzenlenmeyen sınai mülkiyet haklarıdır.

Sınai Mülkiyet Hakları

- Sınai Mülkiyet Kanunu'nda: 5 sınai mülkiyet hakkı ve bir tane de sınai mülkiyet hakkı niteliği taşımayan hak tipi düzenlenmiştir:
- Marka
- Patent
- Faydalı model
- Tasarım
- Coğrafi İşaret, SMK'da düzenlenen sınai mülkiyet haklarıdır.
- Geleneksel ürün adı ise, her ne kadar SMK'da düzenlenmekte ise de, SMK tarafından sınai mülkiyet hakkı olarak nitelendirilmemektedir.

Sınai Mülkiyet Hakları

Sınai mülkiyet kapsamına giren haklar :

- a) Ayırt edici ad ve işaretler
- b) Fikri ürünler olarak ikiye ayrılmaktadır.

Ayırt edici ad ve işaretler kapsamına marka, ticaret unvanı, işletme adı, alan adları, coğrafi işaretler girmektedir.

Sınai Mülkiyet Haklarında Fikri Ürünler

Sınai mülkiyet hukukunda fikri ürünler, yaratıcı faaliyetin ön planda olduğu, yenilik unsurunu bünyesinde barındıran sınai mülkiyet haklarını ifade etmektedir.

Sınai Mülkiyet Haklarında Fikri Ürünler

Fikri ürün kapsamına giren hak tiplerinden başlıcaları:

- patent,
- faydalı model,
- tasarım,
- ıslahçı hakkı,
- entegre devre topografyalarıdır.

PATENT

Patent, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nda m. 82 vd.'da düzenlenmektedir.